

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان درس: روش شناسی و نقد پژوهش های کمی و کیفی در پرستاری

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳/۵ واحد (۳ واحد نظری . ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی- چهارشنبه ها ۱۷-۱۵

هدف کلی درس: شناخت پژوهش های کمی و کیفی متداول

مسئول درس: خانم دکتر ایلخانی

مدرسین: خانم دکتر ایلخانی - آقای دکتر عباس زاده - خانم دکتر سیمبر - خانم دکتر زندی - آقای دکتر درویش پور

شرح درس:

تحقیق، تلاش منظم برای تولید دانش نو یا تأیید و اصلاح دانش موجود بوده و هدف غایی آن تولید یک گنجینه علمی در هر حرفه و رشته می باشد. پرستاری به عنوان یک حرفه علمی نگاهی عمیق به تولید دانش و استفاده از آن در ارائه خدمت به مددجویان دارد، زیرا بکارگیری نتایج تحقیق در پرستاری نه تنها وظیفه بلکه یک مسؤلیت و کردار حرفه ای محسوب می گردد.

امروزه استفاده از نتایج تحقیق مقوله مهمی در پرستاری است که با مفهوم ارتقا ی کیفیت پیوند خورده است. به کارگیری نتایج تحقیق در عملکرد پرستاران راهی برای پالایش و گسترش پایه علمی دانش پرستاری و توسعه استفاده از یافته های تحقیقاتی یکی از مهم ترین راه های قدرت بخشیدن به حرفه پرستاری می باشد و این اعتقاد وجود دارد در صورت استفاده از نتایج تحقیق، مراقبت ایمن و مطمئن جایگزین عملکرد سنتی شده و استانداردهای مراقبتی و کیفیت خدمات پرستاری ارتقا می یابد.

در این درس تلاش می گردد تا ضمن معرفی فلسفه تحقیقات کمی و کیفی، روش های متداول پژوهش های کمی و کیفی از نظر دیدگاه و فلسفه معرفی شده و شباهت ها و تفاوت های این دو نوع پژوهش توضیح داده شود و انواع روش های کمی و کیفی با ذکر ویژگی ها توضیح داده شود.بعلاوه نحوه نمونه گیری و روش جمع آوری ، اعتبار و روایی و تجزیه و تحلیل داده ها مورد بحث قرار خواهد گرفت.

نقد مطالعات پژوهشی، فرآیندی اساسی در توسعه دانش است. ارزیابی نقدگرایانه پژوهش ها نیازمند مرور نظامند ، دقیق و عاری از تورش است. لهذا در این درس اصول و قواعد نقد و بررسی، مراحل و ابزارهای موجود برای تحلیل پژوهش های کمی و کیفی در پرستاری ارائه می گردد تا تفکر انتقادی را در دانشجو پرورش پیدا کند.

هدف کلی درس: شناخت پژوهش های کمی و کیفی و ترکیبی متداول

اهداف اختصاصی :

در پایان این درس انتظار می‌رود فراگیران قادر باشند:

- ۱- اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش کمی و کیفی را مقایسه نماید.
- ۲- خصوصیات تحقیقات کمی را بررسی و تحلیل نماید.
- ۳- روشهای پژوهش کمی (همبستگی، مقطعی، ...) را تبیین نماید.
- ۴- روشهای جمع آوری اطلاعات در پژوهش های کمی را بیان نماید.
- ۵- روایی و پایایی در پژوهش های کمی را بیان نماید.
- ۶- تجزیه و تحلیل و روند جمع بندی داده های کمی را تشریح نماید.
- ۷- نحوه انجام مرور نظامند را بیان نماید.
- ۸- روش تحقیق فراتحلیل یا متا آنالیز و کاربرد ها و روشهای آن و متا سنتز را بشناسد.
- ۹- روش تحقیق تلفیقی را بشناسد و نقد نماید.
- ۱۰- اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش کیفی را بیان نماید.
- ۱۱- روشهای مختلف جمع آوری داده ها و نمونه گیری، ملاحظات اخلاقی، نحوه تامین استحکام داده ها در پژوهش های کیفی را بحث نماید.
- ۱۲- روش های مختلف و مهم پژوهش کیفی عبارتند از :پژوهش های قوم نگاری، نظریه مبنا یا مبتنی بر داده ها، تحلیل مکالمه، تحلیل گفتمان، و تحلیل داستان و کاربرد آن ها را در موقعیت های متفاوت تحلیل کرده و با یکدیگر مقایسه نماید.
- ۱۳- با روش های پژوهش ترکیبی (طرح های به هم تنیده، طرح های تشریحی و طرح های اکتشافی) آشنا گردیده و با نقد و کاربرد آن در پرستاری آشنا گردند.
- ۱۴- انواع ابزارهای موجود جهت ارزیابی نقادانه پژوهش های کمی، کیفی و ترکیبی را بشناسد و انها را مورد نقد فرار دهد.
- ۱۵- فرآیند نقد تحقیقات کمی و کیفی را تبیین و مقایسه نماید.

شیوه تدریس:

دانشجو به روش بین حرفه ای مورد آموزش قرار خواهد گرفت. دانشجویان جهت افزایش توانائیهای حرفه ای خود از روش باز خوردی استفاده خواهند کرد. با توجه به مسئولیت دانشجو در امر افزایش خود آموزی، خود فعالی دانشجو در تمامی فعالیتهای آموزشی ترغیب می شود. از استراتژیهای مختلف آموزشی از قبیل کار گروهی، سخنرانی بازخوردی، حل مسئله، زمان مشاوره با اساتید، استفاده از متخصصین مربوطه با تمرکز و تشویق بر خود آموزی دانشجو بهره گیری خواهد شد

جلسه	موضوع درسی	استاد	تاریخ	ساعت
------	------------	-------	-------	------

جلسه	موضوع درسی	استاد	تاریخ	ساعت
جلسه اول	شرح اهداف و ارزشیابی	خانم دکتر ایلخانی	۱۴۰۱/۷/۲۰	۱۶
جلسه دوم	مطالعات مروری و مرور سیستماتیک	خانم دکتر ایلخانی	کارگاه با هماهنگی استاد	
جلسه سوم	مطالعات مروری و مرور سیستماتیک	خانم دکتر ایلخانی	کارگاه با هماهنگی استاد	
جلسه چهارم	متاسننز	خانم دکتر ایلخانی	کارگاه با هماهنگی استاد	
جلسه پنجم	منا آنالیز	خانم دکتر قاسمی	کارگاه با هماهنگی استاد	
جلسه ششم	اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش های کیفی و روش های مختلف جمع آوری داده ها و نمونه گیری	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۸/۴	
جلسه هفتم	ملاحظات اخلاقی و نحوه تامین استحکام داده ها در پژوهش های کیفی	خانم دکتر زندی	کلاس جبرانی	
جلسه هشتم	پژوهش های توصیفی	آقای دکتر درویش پور	۱۴۰۱/۸/۱۱	
جلسه نهم	پژوهش های هم گروهی	آقای دکتر درویش پور	۱۴۰۱/۸/۲۵	
جلسه دهم	تلفیق در تحقیق و تحقیق کیفی	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۸/۲۵	
جلسه یازدهم	نقد مطالعات Survey research	آقای دکتر درویش پور	۱۴۰۱/۹/۲	
جلسه دوازدهم	پژوهش های تجربی	آقای دکتر درویش پور	۱۴۰۱/۹/۹	
جلسه سیزدهم	نقد مطالعات کارآزمایی بالینی	آقای دکتر درویش پور	جلسه جبرانی	
جلسه چهاردهم	پدیده شناسی (فنومونولوژی)	آقای دکتر عباس زاده	۱۴۰۱/۹/۱۶	
جلسه پانزدهم	نقد مطالعات پدیده شناسی (توصیفی و تفسیری)	آقای دکتر عباس زاده	۱۴۰۱/۹/۲۳	
جلسه شانزدهم	اقدام پژوهی	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۹/۳۰	
جلسه هفدهم	نقد مطالعات اقدام پژوهی	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۱۰/۷	
جلسه هیجدهم	تحلیل محتوا	خانم دکتر سیم بر	هماهنگی با استاد	
جلسه نوزدهم	نقد مطالعات تحلیل محتوا --صحت و استحکام داده ها	خانم دکتر سیم بر	هماهنگی با استاد	

جلسه	موضوع درسی	استاد	تاریخ	ساعت
جلسه بیستم	تئوری زمینه ای (گراندد تئوری)	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۱۰/۱۴	
جلسه بیست و یکم	تئوری زمینه ای (گراندد تئوری)	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۱۰/۲۱	
جلسه بیست و یکم	نقد مطالعات زمینه ای (گراندد تئوری)	خانم دکتر زندی	جلسه جبرانی	
جلسه بیست و دوم	روانسنجی ابزار	آقای دکتر درویش پور	۱۴۰۱/۱۰/۲۸	
جلسه بیست و سوم	روانسنجی ابزار	آقای دکتر درویش پور	جلسه جبرانی	
جلسه بیست و چهارم	قوم نگری (اتنوگرافی)	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۱۱/۵	
جلسه بیست و پنجم	نقد مطالعات قوم نگری (اتنوگرافی)	خانم دکتر زندی	۱۴۰۱/۱۱/۱۲	۱۳,۳۰-۱۵
جلسه بیست و ششم	مطالعات ترکیبی و چالش ها	خانم دکتر ایلخانی	۱۴۰۱/۱۱/۱۹	۱۳,۳۰-۱۵

جلسات با کار گروهی در کلاس همراه است. پیش مطالعه در ارتباط با موضوعات جلسات تدریس ضروری است.

تکالیف و ارزشیابی دانشجوی:

۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث کلاس	-	-
۲	انجام و ارائه تمرینات کلاسی	آقای دکتر درویش پور	۲۰
۳	انجام و ارائه تمرینات کلاسی	خانم دکتر زندی	۲۰
	انجام و ارائه تمرینات کلاسی	خانم دکتر سیمبر	۱۰
۴	نگارش یک رساله مرور سیستماتیک با ۳۰۰۰ لغت	خانم دکتر ایلخانی	۳۰
۵	نگارش و ساب میت یک مقاله علمی مروری	خانم دکتر ایلخانی	۲۰

Reading list:

- Bergman, M. M. (2008). *Advances in Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA, Sage
- Borkan, J. M. (2004). "Mixed Methods Studies: A Foundation for Primary Care Research." *The Annals of Family Medicine* 2(1): 4-6
- Burke, J. R., et al. (2007). "Toward a Definition of Mixed Methods Research." *Journal of Mixed Methods Research* 1(2): 112-13.303
- Clark, V. P. and J. W. Creswell (2018). *The mixed methods reader*. Thousand Oaks, CA, Sage

- Creswell, J. W. (2009). *Research design: A Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Los Angeles, CA, Sage Publications
- Creswell, J. W. (2011). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks, California, SAGE Publications
- 7). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Creswell, J. W. and V. L. Plano Clark (2017). Thousand Oaks, CA, Sage
- Creswell, J. W. and V. L. Plano Clark (2017). *Designing and Conducting Mixed Methods Research USA: Los Angeles, SAGE*
- Creswell, J. W. and W. Zhang (2009). "The application of mixed methods designs to trauma research." *Journal of Traumatic Stress* 22(6): 612-621
- Halcomb, E. J., et al. "Introduction to Mixed Methods Research for Nursing and Health Sciences"
- Harris, L. R. and G. T. Brown (2010). "Mixing interview and questionnaire methods: Practical problems in aligning data"
- Johnson, B. R. and A. J. Onwuegbuzie (2004). "Mixed methods research: A research paradigm whose time has come." *Educational Researcher* 33(7): 14-26
- Clark, P., C. V. and J. W. Creswell (2008). *The Mixed Methods* Thousand Oaks, CA Sage
- Sandelowski, M. (2000). "Focus on research methods combining qualitative and quantitative sampling, data collection, and analysis techniques in mixed-method studies." *Research in nursing & health* 23: 246-255
- Sandelowski, M. and J. Barroso (2003). "Toward a metasynthesis of qualitative findings on motherhood in HIV-positive women." *Research in nursing & health* 26(2): 153-170
- Tashakkori, A. and C. Teddlie (2010). *SAGE Handbook of Mixed Methods in Social & Behavioral Research* Los Angeles, SAGE
- Burns, Nancy and Grove, Susan K. (2018). *Understanding Nursing Research* 7th ed. Philadelphia. Saunders Co
- Downs, Florence (1999). *Reading in Research Methodology* 2nd ed Philadelphia, Lippincott Co.
- Polite, Denise F. Beck, Cheryl Tatano and Hungler, Bernadette P. (2012). *Essentials of Nursing Research* 5th ed. Philadelphia. Lippincott Co.
- Parahoo, K. (2014). *Nursing Research: Principle, Process and Issues*. Hampshire, Palgrave Macmillan.
- Meta-analysis:**
- Davies, H. T. O. and I. K. Crombie "What is meta-analysis?"
- Moore, Z. (2012). "Meta-analysis in context." *Journal of Clinical Nursing* 21(19/20): 2798-2807.
- Meta-synthesis**
- Coffey, J. S. (2006). "Parenting a child with chronic illness: a metasynthesis." *Pediatric Nursing* 32(1): 51-60.
- Sandelowski, M. and J. Barroso (2002). "Reading qualitative studies." *International journal of qualitative methods* 1(1): 74-108.
- Sandelowski, M. and J. Barroso (2003). "Classifying the findings in qualitative studies." *Qualitative Health Research* 13.30(7): 905-923.

- Sandelowski, M. and J. Barroso (2003). "Creating metasummaries of qualitative findings." *Nursing research* 52(4): 226.
- Sandelowski, M. and J. Barroso (2003). "Toward a metasynthesis of qualitative findings on motherhood in HIV- positive women." *Research in Nursing & Health* 26(2): 153-170.
- Thomas, J. and A. Harden (2008). "Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews." *BMC Medical Research Methodology* 8(1): 45.
- Zimmer, L. (2006). "Qualitative meta- synthesis: a question of dialoguing with texts." *Journal of Advanced Nursing* 53(3): 311-318.
- Mixed-methods:Almarsdóttir, A. B. and J. M. Traulsen (2009). "Multimethod research into policy changes in the pharmacy sector—The Nordic case." *Research in Social and Administrative Pharmacy* 5(1): 82-90.
- Bazeley, P. (2012). "Integrative Analysis Strategies for Mixed Data Sources." *American Behavioral Scientist* 56(6): 814-828.
- Bryman, A. (2006). "Integrating quantitative and qualitative research: how is it done?" *Qualitative Research* 6(1): 97-113.30.
- Burke, J. R., et al. (2007). "Toward a Definition of Mixed Methods Research." *Journal of Mixed Methods Research* 1(2): 112-13.303.
- Campbell, D. T. and D. W. Fiske (1959). "Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix." *Psychological bulletin* 56(2): 81-105.
- Caracelli, V. J. and J. C. Greene (1993). "Data Analysis Strategies for Mixed-Method Evaluation Designs." *Educational Evaluation and Policy Analysis* 15(2): 195-207.
- Carley, K. (1993). "Coding choices for textual analysis: A comarison of content analysis and map analysis." *Sociological Methodology* 23: 75-126.
- Clark, V. P. and J. W. Creswell (2008). *The mixed methods reader*. Thousand Oaks, CA, Sage.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: A Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Los Angled, CA, Sage Publications.
- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks, California, SAGE Publications,.
- Creswell, J. W. and V. L. Plano Clark (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA, Sage.
- Creswell, J. W. and V. L. Plano Clark (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research USA: Los Angeles, SAGE*.
- Creswell, J. W. and W. Zhang (2009). "The application of mixed methods designs to trauma research." *Journal of Traumatic Stress* 22(6): 612-621.
- Darbyshire, P., et al. (2005). "Multiple methods in qualitative research with children: more insight or just more?" *Qualitative Research* 5(4): 417-436.

Field, P. and J. Morse (1985). *Nursing Research The Application of Qualitative Approaches*. London, Croom Helm.

Firestone, W. A. (1987). "Meaning in method: The rhetoric of quantitative and qualitative research." *Educational Researcher* 16(7): 16-21.

Foss, C. and B. Ellefsen (2002). "The value of combining qualitative and quantitative approaches in nursing research by means of method triangulation." *Journal of Advanced Nursing* 40(2): 242-248.

Greene, J. C. and V. J. Caracelli (1997). *Advances in Mixed-Method Evaluation: The Challenges and Benefits of Integrating Diverse paradigms*, Jossey-Bass Publishers.

Greene, J. C., et al. (1989). "Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs." *Educational Evaluation and Policy Analysis* 11: 255-274.

Halcomb, E. J., et al. "Introduction to Mixed Methods Research for Nursing and Health Sciences."

Ivankova, N. V., et al. (2006). "Using mixed-methods sequential explanatory design: From theory to practice." *Field Methods* 18(1): 3-20.

Johnson, B. R. and A. J. Onwuegbuzie (2004). "Mixed methods research: A research paradigm whose time has come." *Educational Researcher* 33(7): 14-26.

Meijers, J. M. M., et al. (2006). "Assessing the relationships between contextual factors and research utilization in nursing: systematic literature review." *Journal of Advanced Nursing* 55(5): 622-635.

Morgan, D. L. (1998). "Practical strategies for combining qualitative and quantitative methods: Applications to health research." *Qualitative Health Research* 8(3): 362-376.

Morse, J. M. (1991). "Approaches to qualitative-quantitative methodological triangulation." *Nursing research* 40(2): 120-123.

Onwuegbuzie, A. J. and B. R. Johnson (2006). "The Validity Issue in Mixed Research." *Research in the Schools* 13.30(1): 48-63.

P., C. V. and J. W. Creswell (2008). *The Mixed Methods* Thousand Oaks, CA Sage.

Sale, J. E. M. and K. Brazil (2004). "A strategy to identify critical appraisal criteria for primary mixed-method studies." *Quality & Quantity* 38(4): 351-365.

Sale, J. E. M., et al. (2002). "Revisiting the quantitative-qualitative debate: Implications for mixed-methods research." *Quality & Quantity* 36(1): 43-53.

Stange, K., et al. (1994). "Multimethod research." *Journal of General Internal Medicine* 9(5): 278-282.

Stange, K. C., et al. (2006). "Publishing Multimethod Research." *The Annals of Family Medicine* 4(4): 292-294.